

Vsebinsko poročilo projekta HEKAPIT

V začetku projekta smo v sodelovanju s strokovnjaki iz Herpetološkega društva (*Societas herpetologica slovenica*) organizirali uvodno predavanje in teren. Predavanje smo izvedli v petek, 15. 5. 2020 ob 17.00 uri, preko programa ZOOM, teren pa v soboto, 16.5.2020 ob 9.00 uri na območju Treh ribnikov in Piramide (priloga 1).

Po načrtu vsebine projekta je začetek popisov načrtovan marca 2020, vendar smo zaradi razglašene epidemije Covid 19, s popisi začeli meseca maja. Kljub temu smo izvedli načrtovano število popisov, saj smo popise izvajali večkrat mesečno. Tako smo skupno izvedli 38 popisov (preglednica 1). Za popise smo potrebovali naglavne svetilke, opozorilni trikotnik, različne tipe rokavic, določevalne ključe, vodne mreže ter ostalo potrebno laboratorijsko in terensko opremo.

Preglednica 1: časovnica izvedbe popisov na Kalvariji, Piramidi in Treh ribnikih.

Zaporedno število popisa	Kalvarija	Piramida	Trije ribniki
1	5/21/2020	5/21/2020	5/21/2020
2	5/23/2020	5/27/2020	5/28/2020
3	5/28/2020	5/28/2020	6/27/2020
4	6/19/2020	6/2/2020	6/28/2020
5	6/20/2020	6/27/2020	7/24/2020
6	6/24/2020	7/24/2020	8/27/2020
7	6/29/2020	8/16/2020	8/28/2020
8	7/25/2020	8/25/2020	9/12/2020
9	7/28/2020	9/4/2020	9/15/2020
10	7/31/2020	9/12/2020	
11	8/17/2020	9/20/2020	
12	8/18/2020	9/26/2020	
13	8/21/2020	10/9/2020	
14	8/25/2020		
15	8/26/2020		
16	9/21/2020		
17	9/23/2020		
18	9/25/2020		
19	9/30/2020		

Na območju Kalvarije smo zabeležili 154 primerkov herpetofavne, ki smo jih identificirali kot vrste navadna krastača, smokulja, navadni zelenec, belouška, pozidna kuščarica, rosnica, sekulja in modras. Skozi popise na Piramidi smo našli 127 osebkov, ki pripadajo vrstam smokulja, navadni zelenec, pozidna kuščarica, rosnica, modras, Piramida je tudi edina popisna lokacija kjer smo zabeležili vrsto navadni gož. Na območju Treh ribnikov pa smo identificirali približno 1300 osebkov, pri čemer prevladujejo paglavci navadne krastače. Na Treh ribnikih pa so bili prisotni še navadni slepec, navadni zelenec, belouška, pozidna kuščarica, rosnica, sekulja in invazivna tujerodna vrsta okrasna gizdavka. Abundanca posameznih vrst je prikazana v preglednici 2.

Preglednica 2: številčnost posameznih vrst na Kalvariji, Piramidi in Treh ribnikih.

Vrsta	Kalvarija	Piramida	Trije ribniki
<i>Anguis fragilis</i>	/	/	1
<i>Bufo bufo</i>	9	/	cca 1100
<i>Cornella austriatica</i>	6	6	/
<i>Trachemys scripta</i>	/	/	101
<i>Lacerta viridis</i>	53	36	7
<i>Natrix natrix</i>	2	/	7
<i>Podarcis muralis</i>	20	67	1
<i>Rana dalmatina</i>	2	1	36
<i>Rana temporaria</i>	3	/	19
<i>Vipera ammodytes</i>	59	11	/
<i>Zamenis longissimus</i>	/	6	/

Bolj podrobne rezultate projekta smo skupaj s predstavitev vrst, zabeleženih na območju, predstavili v zborniku "Herpetologija na območju Kalvarije, Piramide in Treh ribnikov" (priloga 2), ki je izšel ob zaključku projekta. Natisnili smo 150 izvodov zbornika, kar je več kot je bilo predvideno, razliko v finančnem načrtu smo pokrili z preostankom proračuna namenjenega zloženkam. Teh smo natisnili manj kot smo načrtovali prvotno.

V času trajanja popisov, smo za oddajo O živalih in ljudeh posneli prispevek o projektu (<https://www.rtvsllo.si/4d/arhiv/174698512?s=tv>), kjer smo predstavili projekt in aktivnosti, ki smo jih v sklopu projekta izvajali in tako naše dejavnosti približali širši javnosti.

Od septembra do oktobra smo izvajali delavnice za mlajše občane v vrtcih, osnovnih ter srednjih šolah (preglednica 3). Skupno smo izvedli delavnice za kar 30 skupin, kar šteje približno 530 otrok.

Preglednica 3: časovnica izvedenih delavnic po posameznih lokacijah.

Datum izvedbe	Lokacija izvedbe	Število skupin
22/9/2020	Vrtec Limbuš	3
24/9/2020	Vrtec Tezno	4
28/9/2020	Srednja Prometna šola Maribor	4
29/9/2020	Osnovna šola Limbuš	1
30/9/2020	Prva gimnazija Maribor	1
2/10/2020	Osnovna šola Limbuš	1
9/10/2020	Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor	1
15/10/2020	Vrtec Otona Župančiča enota Lenka	6
15/10/2020	Vrtec Otona Župančiča enota Mehurčki	4
16/10/2020	Vrtec Otona Župančiča enota Oblakova	5

O delavnicah sta na svoji Facebook strani poročala tudi Srednja Prometna šola Maribor (<https://www.facebook.com/1037276726417014/posts/2176059002538775/>) in Vrtec Otona Župančiča (https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=4241002309276690&id=1797267176983561).

V okviru projekta prvotno zastavljenega predavanja za starejše občane nismo izvedli, smo pa zato izvedli več delavnic za mlajšo generacijo, kot je bilo zapisano v prvotnem načrtu. Z delavnicami smo mladim udeležencem približali dvoživke in plazilce, ter tako poskušali razbiti strah in predsodke pred živalmi. Za delavnice smo potrebovali tudi potrošni material in terarije za prenos živali.

Tekom projekta smo izdali tudi zloženko (priloga 3), ki smo jo delili na dogodku »Vse živo v Stražunu«, Tednu otroka ter delavnicah, ki smo jih izvajali. Ker smo izdali samo 500 izvodov, smo preostali proračun porabili za natis večjega števila zbornikov.

V sodelovanju s Slovenskim društvom za proučevanje in varstvo netopirjev, Društvom za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije in Slovenskim odonatološkim društvom smo v soboto, 3. 10. 2020, obeležili Svetovni dan varstva živali in Svetovni dan varstva habitatov z dogodkom »Vse živo v Stražunu« (priloga 4). V sklopu dogodka smo izvedli vodene tematske pohode, delavnice ter predstavitve živali in območja. S pomočjo Snage pa se je območje očistilo smeti. Termin izvedbe je bil zaradi Covid 19 razmer drugačen od prvotno zastavljenega. O dogodku je izšel tudi prispevek v oddaji v O živalih in ljudeh (<https://4d.rtvsllo.si/arhiv/o-zivalih-in-ljudeh/174724065>) in članek v časopisu Večer (<https://www.vecer.com/maribor/aktualno/v-strazunskem-gozdu-je-bilo-zivahno-ljudje-so-sli-na-sprehod-in-pobirali-odpadke-10223124>).

Zaradi omejitev Covid 19 se dogodka Art Camp nismo udeležili. Namesto tega pa smo se med 5. 10. 2020 in 9. 10. 2020 udeležili stojnic in delavnic ob Tednu otroka na Glavnem trgu v Mariboru, ki ga organizira Zveza prijateljev mladine Maribor (priloga 5). V torek, 6. 10. 2020, smo se udeležili tudi Naravoslovnega dneva na Mariborskem otoku, kjer smo 5 skupinam osnovnošolskih otrok predstavili žive dvoživke in plazilce, predstavitev pa smo okrepili še s terenskimi najdbami.

Ob koncu projekta smo namesto predavanja na Fakulteti za naravoslovje in matematiko, pripravili dva vodena terena, kjer smo predstavili rezultate popisov. Udeležencem smo predstavili najpogostejše vrste in njihove habitate. Terena sta potekala 9. 10. 2020 na Kalvariji in 17. 10. 2020 na Piramidi in Treh ribnikih (priloga 6).

Med trajanjem projekta smo nadgradili tudi spletno stran Društva študentov Naravoslovja, kjer smo ustvarili poseben zavihek, kjer se nahajajo utrinki in rezultati (<http://drustvo-dsn.si/hekapit.html#>).

O vseh aktivnostih društva smo objavljali na Facebook (<https://www.facebook.com/drustvo.dsn>) in Instagram strani Društva študentov Naravoslovja.

Skozi projekt smo uspešno identificirali prisotno herpetofavno na zastavljenem raziskovalnem območju, kot tudi dodobra spoznali habitate, ki so potrebni za ohranitev teh vrst. Herpetologijo smo skozi razne aktivnosti predstavili občanom Mestne občine Maribor, ter na ta način zmanjšali predsodke, strah in negotovosti glede dvoživk in plazilcev. Pomemben element aktivnosti je bilo prav ozaveščanje o varovanju herpetofavne in ustreznih življenjskih prostorov, kar je ključno za ohranjanje teh ogroženih vrst, sploh na našem raziskovalnem območju, ki je precej urbano.

V naslednjem letu planiramo letošnji projekt nadgraditi z raziskovanjem nezakonitega odvzema modrasov, kot tudi se poglobiti v zaščito območja ter predstavitev problematike ter ozaveščanje širše javnosti.